

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Masarykova univerzita v Brně
Fakulta sportovních studií

Manuál pro psaní reflektivního deníku

Vytvořeno z projektu OPVVV: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_068/0016170
Zkvalitnění a Inovace Přípravy budoucích učitelů na MUNI

"We do not learn from experience, we learn from reflecting on experience"

- John Dewey

Vážené studentky, vážení studenti,

reflektivní deník je pomůcka pro Vaše hlubší sebeuvědomění (introspekci), jako osoby vykonávající praxi. Metodou sebepozorování a kladení otázek sám(a) sobě, můžete dosáhnout přesnějšího pochopení toho, do jaké míry se Vám dařilo naplňovat cíle praxe a jaké jsou příčiny Vaše úspěchu či neúspěchu. Obojí je důležité pro další seberozvoj a odemknutí Vaše osobního potenciálu.

Reflektivní deník není chronologickým popisem vzniklých událostí. Můžete však použít narativní metodu, tedy vyprávění příběhu o Vaší praxi. Popište např. jak jste se na praxi připravoval(a), jak jste se cítil(a) v okamžiku, když jste poprvé předstoupil(a) před žáky, zaznamenejte klíčové okamžiky, kdy jste si uvědomil(a) něco důležitého a jak jste vnímal(a) průběh praxe po jejím dokončení. Reflektivní deník umožňuje utřídění Vašich pocitů, poznatků a reakcí z praxe a měl by vyústit v závěrečné zhodnocení (výsledek, poučení, úkoly a nápady pro příště, otázky, dilemata, ...).

V reflektivním deníku je prostor pro rozvahu nad následujícími oblastmi a tématy:

Pedagogický postup

- popis a hodnocení pedagogického postupu, který jste v konkrétní hodině použili,
- popis pedagogické situace (problému) a její analýza (Vaše subjektivní hodnocení, případně hodnocení s odstupem času),
- možnost navržení změny svého pedagogického postupu v reakci na popisovanou situaci (problém).

Didaktický postup

- vhodnost volby organizační formy hodiny (individuální, skupinová, hromadná, kooperativní, týmová),
- vhodnost volby výukové metody (slovní, názorně demonstrační, praktické, didaktické hry, situační aj.),

- didaktická řada nácviku pohybových dovedností (znalost a sebejistota postupu, individuální přístup ke studentům/žákům),
- záchrana a dopomoc, bezpečnost,
- propracování se k pedagogickým (psychologickým) poznatkům,
- jak se Vám dařilo předávat žákům znalosti a hodnoty za úrovní fyzického učiva tělesné výchovy (vnímání estetiky pohybu, vztah k pohybu, vůle, odolnost, spolupráce s ostatními, význam pohybu pro sebe a společnost),
- vhodnost volby výukové metody mezioborových přesahů (Příklad pro ZŠ: Dedukce: 1. premisa: všichni lidé musí jíst – 2. premisa: člověk, který vydal více energie pohybem ji musí o to více doplnit – závěr: po hodině tělocviku budu mít větší hlad a žízeň než po hodině výtvarné výchovy; Indukce: 1. premisa: když běžím „buší“ mi srdce silněji než když jdu, 2. premisa: když srdce pracuje rychleji, rozvádí v těle větší množství krve, 3. premisa: více proudící krve v těle, rozvádí více kyslíku ke svalům; závěr: při sportování potřebují svaly více kyslíku a proto mi buší srdce silněji).

Individuální přístup

- analýza případů žáků (méně tělesně zdatných, problémových, jednotlivých skupin apod.),
- jak se mi dařilo změnit plánovanou didaktickou řadu u žáků, kterým učivo vůbec nešlo (regrese),
- jak se mi dařilo doplnit didaktickou řadu u žáků, kteří vykonávali učivo nadprůměrně (progrese).

Váš vztah se studenty/žáky

- Dokázal(a) jste se žáky navázat vhodný kontakt? (Rozdat zadání a úkoly, ale nebýt příliš přísný(á), udělat legraci a společně se zasmát, docílit společného úspěchu v hodině aj.)
- Jak na Vás žáci a žákyně reagovali? (Cítili z Vás autoritu? Báli se Vás? Smáli se Vám?)

Klima třídy školy

- Zdraví děti učitele a naopak?
- Jaká je atmosféra ve třídách a na chodbách (mezi dětmi, mezi učiteli)

- Jak jste se cítil(a) mezi ostatními pedagogy?
- Jak se ti dařilo komunikovat s provázejícím učitelem?

Vaše osobní pocity a prožitek

- sdělení svých pocitů, prožitků,
- vzniknul Vám nějaký rozpor mezi naučenou teorií a vlastní zkušeností z praxe,
- vznikly Vám po realizaci praxe nějaké otázky nebo dilemata (např. to „Shakespearovské“ a nejzásadnější „Učit, či neučit?“),
- jak jste se cítil(a) při výuce (sebejistě, nezkušeně, nekomfortně, příjemně),
- nad čím jste po výuce nejdéle přemýšlel(a) - (co se Vám nepodařilo, jestli jste dodržel(a) všechny formální pokyny, jestli žáky hodina bavila a rozvíjela je, jestli nestalo něco negativního?),
- jakákoliv další, pro Vás podstatná, sdělení a uvědomění,

Učitelství reflektivní deník píšete v průběhu všech tří odborných praxí – Úvod do pedagogické praxe, Pedagogická praxe 1, Pedagogická praxe 2 a u jednooborového studia navíc Pedagogická praxe 3.

Číslo deníku vyplňujte chronologicky a v jednotné formě, pomůže Vám to v rychlé orientaci a řazení.

Další pomocné informace o vedení reflektivního deníku můžete najít v následujících odkazech:

- Úkoly k praxím – Katedra pedagogiky. (b.r.). Získáno 21. února 2021, z <https://www.ped.muni.cz/pedagogika/ukoly-k-praxi/>

VZOR:

Jméno, Příjmení:		UČO:
Číslo deníku (pořadí):		
Datum:		
Škola, třída:		
Zaměření hodiny:		
Obsah: <i>(zde vepíšete vlastní text reflektivního deníku)</i>		
Doplňující otázky:		Vaše odpovědi:
Otázky....		